

Joris van Eijnatten, directeur eScience Center:

‘Je ziet dat het eScience Center heel actueel wordt’

Per 1 januari 2020 trad cultuur-historicus Joris van Eijnatten aan als nieuwe directeur van het Nederlands eScience Center, het nationale research software-instituut. Komend najaar presenteert hij een nieuw strategisch plan voor het instituut.

Steven Claeysens

Het gaat goed met het Nederlands eScience Center. Opgericht in 2011 om ‘multidisciplinair en data-intensief wetenschappelijk onderzoek in Nederland te versterken en het gebruik van innovatieve ICT voor onderzoek te stimuleren’, groeide het uit tot de belangrijkste organisatie op dat terrein voor wetenschappelijk Nederland. Onderzoekers uit alle wetenschapsdisciplines kunnen meedingen naar de calls van het eScience Center. Honorering levert financiering en de bijstand van een ervaren Research Software Engineer (RSE) van het eScience Center op. In enkele jaren groeide het instituut van 25 naar 70 mensen, een internationale evaluatiecommissie publiceerde vorig jaar een lovend rapport.

Kennisoverdracht

Bij de start van Van Eijnatten vielen hem een aantal zaken op. “Er was een evaluatierapport, een zelfevaluatie en input uit interviews met interne en externe betrokkenen en belanghebbenden. Maar toen ik de stukken las, viel me op dat het eScience Center erg missie-gedreven was. De missie *Enabling digitally enhanced research* is helder, maar gaf geen richting. In de nieuwe strategie staat nu een heldere visie, die maakt dat we keuzes kunnen maken. Het hoofddoel is een *robust research community* die in staat is digitale tools en methoden toe te passen. Hiervoor willen we veel meer onze kennis gaan delen met anderen.”

“Vorig jaar hebben we community officers aangesteld, mensen die naar buiten treden om te kijken waar we trainingen kunnen verzorgen, waar welke vragen leven en hoe we daarop in kunnen spelen. Begin dit jaar organiseerden we een machine learning-cursus. We hadden 100 aanmeldingen, uit alle vakgebieden, maar konden er maar 25 accommoderen. In een week tijd hielpen we de cursisten zodanig op weg dat ze zelf verder konden. Ik voorzie dat we dat nog veel vaker zullen doen. Er is een enorme vraag hiernaar en we kunnen op dat vlak goed werk doen.”

Digital Competence Centers

NWO wil dat kennisinstellingen hun expertise op het gebied van researchdatamanagement en onderzoekssoftware op één plek bundelen: in een Digital Competence Center (DCC). Van Eijnatten: “Bij universiteiten en onderzoeksinstituten werken mensen aan de digitale infrastructuur en mensen aan het beheren van data, de datastewards. Daar investeren ze fors in. Maar de derde component zie je nog amper: de software engineers. Zij zitten te vaak verscholen in onderzoeksgroepen. Voor het eScience Center is het van belang

Joris van Eijnatten, directeur eScience Center: “Als je vijf jaar software in het onderwijs kan laten draaien, dan bereik je meerdere dingen tegelijk: verduurzaming én disseminatie. Dat zijn het soort constructies waar we heen willen.” Credits: Bart van Vliet

INTERVIEW

‘Research is voor ons het toverwoord. Wij bedienen het onderzoek’

om onze kennis onder meer via die DCC’s onder onderzoekers te verspreiden. Zo wordt ook de disseminatie geregeld.”

“Het verhaal van het eScience Center is ook een historisch verhaal. Er is een infrastructuur neergelegd vanaf de Tweede Wereldoorlog, met grote IBM-machines, computers, het internet, gevolgd door een enorme datagolf. Nu zitten we in de volgende fase: wat doen we met de software? Zowel vanuit de data-kant als vanuit de ICT-kant zie je een beweging richting de toegepaste kant. Dat moet ergens bij elkaar komen. Het eScience Center wordt zo heel actueel.”

Software sustainability

“Onze engineers hebben ideeën over hoe je software kunt verduurzamen, maar ook ideeën over

hoe je de kwaliteit van software kunt garanderen. Ook dat is kennisoverdracht. Daarmee hangt samen dat we eigenlijk meer zichtbaar willen zijn en meer zicht ook willen hebben op wat er precies gebeurt met software als we die eenmaal gemaakt hebben. Software blijft nu te vaak op de plank liggen. Dat zie je wereldwijd in heel veel projecten. Dat is erg inefficiënt, het gevaar is dat je een herhaling van zetten krijgt. We willen daarom commitment vragen van universiteiten. We blijven onderzoekers rechtstreeks bedienen bij het beantwoorden van onderzoeksvragen – dat is de kern van ons bestaan en dat gaat niet veranderen – maar we gaan onderzoekers die reageren op een call ook vragen om commitment van hun eigen instelling. Denk aan het inzetten van software in het onderwijs, een manier om de software een paar jaar te verduurzamen.”

Software en de FAIR-principes

“*Open science* leeft heel sterk in het Center. Onze wetenschappers staan vierkant achter *open science*, daar zijn ze mee opgeleid. Al onze software is open source. Waar dat nuttig is, willen we de software ook op een kwalitatief hoogwaardig niveau wegzetten: dusdanig gedocumenteerd dat anderen er meteen mee aan de slag kunnen. In dat verband hebben we samen met DANS fair-software.eu opgezet. Op dit moment worden de FAIR-principes vooral toegepast op data, maar een aantal FAIR-principes kun je zeker vertalen naar software.”

“Er werd bij het eScience Center veel gesproken over ‘scientific breakthroughs’. Als geesteswetenschapper let ik ook op de retorica. ‘Scientific’ is gericht op de ‘sciences’. Daar kom je bij de ‘social sciences’ misschien nog mee weg, maar bij de ‘humanities’ wordt deze taal niet gebruikt. En een ‘breakthrough’ binnen de geesteswetenschappen? Misschien op bepaalde gebieden en misschien dat methodologieën doorbraken kunnen zijn, maar kennisdoorbraak? Nee, het is meer verschuiving van perspectief wat wij zien. Dit soort termen probeer ik te vervangen, zodanig dat iedereen zich herkent in onze nieuwe strategie en zich uitgedaagd en welkom voelt bij het eScience Center.”

esciencecenter.nl

KORT

Platform Digitale Infrastructuren SSH gelanceerd

In het najaar van 2019 is het Platform Digitale Infrastructuren SSH (PDI-SSH) gelanceerd. PDI-SSH is een initiatief van het SSH-beraad en de digitale infrastructuren CLARIAH en ODISSEI. Het platform heeft drie taken: het ontwikkelen van een strategie voor digitale infrastructuur in Nederland, middelen toekennen aan digitale infrastructuure voorzieningen en de afstemming van die voorzieningen. De eerste *call for proposals* is recentelijk gesloten. De uitslag wordt in juni verwacht. (LvdM)

pdi-ssh.nl

Let's play FAIR: DANS Data Game

Speciaal voor onderzoekend Nederland is de DANS Data Game ontwikkeld. Het kwartet geeft een indruk van het onderzoeksdataveld en is speciaal voor het 15-jarig bestaan van DANS geproduceerd. Het spel wordt op verzoek per post bezorgd, maar omdat Corona het fysiek spelen niet toestaat, is ook een online versie van het spel ontwikkeld. Meer informatie staat op de website van DANS. (HB)

dans.knaw.nl

Het kwartet kan fysiek en online worden gespeeld.

Credits: DANS

Inschrijving gebruik ODISSEI Secure Supercomputer open

De ODISSEI Secure Supercomputer (OSSC) biedt onderzoekers de mogelijkheid om hun gekoppelde CBS Microdata te analyseren met behulp van de SURFsara supercomputer Cartesius. Na een succesvolle piloffase wordt de OSSC binnenkort voor ODISSEI-deelnemers opengesteld. Iedereen die goed gebruik kan maken van de OSSC kan een project op de wachtlijst plaatsen. (LvdM)

edu.nl/7jh9q

De OSSC maakt gebruik van de rekenfaciliteiten van de Cartesius supercomputer van SURFsara. Credits: SURFsara